

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 К 003317 18 Кж
Бања Лука, 04.3.2019. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптуженог З.Т., због продуженог кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, адвоката М.Т. из Т., изјављеној против пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 К 003317 17 К од 22.5.2018. године, у сједници вијећа, одржаној дана 04.3.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог З.Т., те потврђује пресуда Окружног суда у Требињу број 15 0 К 003317 17 К од 22.5.2018. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Требињу број 15 0 К 003317 17 К од 22.5.2018. године, оглашен је кривим оптужени З.Т., због продуженог кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), те осуђен на казна затвора у трајању од 12 (дванаест) година. На основу члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 1., 2. и 3. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у износу од 6.490,55 и паушала у износу од 200,00 КМ.

Против наведене пресуде жалбу је, благовремено, изјавио бранилац оптуженог, адвокат М.Т. из Т., због повреде Кривичног закона, погрешно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужба одбије или та пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

У сједници вијећа, која је одржана у смислу одредбе члана 318. став 1. Закон о измјенама и допунама Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/17), овај суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, те по службеној дужности да ли је на штету оптуженог повријеђен кривични закон, те је одлучено као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Аргументима из образложења жалбе, не може се оспорити правилност оцјене доказа на којима је заснован закључак побијане пресуде да је оптужени, на начин описан у изреци побијане пресуде, починио продужено кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. КЗ РС.

Такав закључак је резултат правилне оцјене доказа, управо на начин како то захтјева одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, и то оцјене сваког доказа оптужбе и одбране појединачно и у њиховој међусобној повезаности.

Правилност оцјене исказа оштећене Е.Т., и ваљаност разлога датих у побијаној пресуде за прихватање њеног исказа, као вјеродостојног, не може се оспорити жалбеним приговорима. Оштећена је, досљедно и потпуно увјерљиво, описала начин, вријеме и околности у којима је оптужени, који је њен даљи рођак и који живи у близини њихове породичне куће, у континуитету и дужем временском периоду, вршио над њом обљубу и предузимао друге полне радње. Детаљно и са јасним описом свих околности првог сексуалног контакта, оштећена временски и просторно дјело веже за период прије него што је пошла у школу (имала 6 година), да је био сунчан дан, да је оптужени поправљао ограду а она се играла, да је након тог полног односа видјела трагове крви на гаћицама, да је након тога, у континуитету од 2000. до 2008. године, користио сваку прилику да је полно искориштава. У том опису околности (када нема никога у кући), мјеста (у њеној кући и кући оптуженог, пилани), начина и њених реакција на дјело (осјећала болове, мучнину, тјескобу), оштећена је у свом исказу јасно и прецизно појаснила сваки од облика полног искориштавања од стране оптуженог у виду вагиналног, аналног и оралног полног контакта и других полних радњи (сексуално задовољавање оптуженог руком), све до времена када је имала 14 година и када је, супростављајући се оптуженом, искочила кроз балконска врата куће и повриједила лигаменте на ногама. Описала је пријетње од стране оптуженог да ће то исто радити са њеном млађом сестром ако неком каже, о терету који је носила током сазријевања и схватања тих радњи и њихових пољедица, о особама којима се повјерила, те о разлозима зашто то није учинила раније. Описала је дуги период у коме су полне радње предузимане и кроз који се мијењао њен узраст, прецизирајући да је анални однос оптужени остварио када је она имала 10 година, а затим и став према оптуженом (настојала да га избјегава), породичну средину у којој је оптужени (као рођак), био стално присутан, бројност и вишеструкост понављања разноврсних полних радњи у наведеном периоду, које су престале 2008. године, да би оптужени, након очеве смрти, стално долазио њиховој кући сваку вече, те у септембру 2015. године, питао је „хоће ли поново оно да раде“, након чега јој се вратило све из тог периода сексуалног злостављања и „било јој све горе“.

У оцјени вјеродостојности исказа оштећене, правилним методолошким приступом се, на један детаљан и аргументован начин, у побијаној пресуди, њен исказ доводи у везу са комбинованим психолошко-психијатријским налазом и мишљењем вјештака др С.М., неуропсихијатра и судског психијатра и А.С., специјалисте медицинске психологије, који су, у профилу личности оштећене, утврдили присутну анксиозност, осјећај стида, бијеса, страха, невјерице и беспомоћности, као симптома ПТСП, а директна су последица трауматизације критичне прилике, да вјештаци нису „успјели пронаћи“ ни један мотив за било какву секундарну добит оштећене за другачији приказ догађаја, као основу

аутентичности изнесених чињеница. Правилно се исказ оштећене доводи у везу и са исказима свједока С.Т., асистента на Правном факултету у И.С. и рођаке оштећене, која је потврдила да је примјетила да се „нешто дешава“ са оштећеном, да је у разговору са њом о тим разлозима и разлозима „повлачења“ са факултета, сазнала да је сексуално злостављана од стране оптуженог још од времена када је имала шест година, па у континуитету све до њене четрнаесте године, затим са исказом свједока С.Б., психолога у Центру за ... рад у И.С., који је, на молбу С.Т., обавио разговор са оштећеном и сазнао све о дјелу, затим исказом свједока З.Т., мајке оштећене, која, у односу на вријеме релевантно из изреке побијане пресуде, појашњава да је оштећана, као дијете била „критична“, мирна и повучена, оцјењујући такво понашање посљедицом њеног карактера (да је на оца, мирна), да је примјетила када је оштећена била узраста око пет или шест година, крв на „вешу“ када је купала, али је то, иако је медицински радник, приписала развојном процесу дјетета женског пола. Правилно се у побијаној пресуди исказ оштећене доводи у везу са резултатима комбинованог судско-медицинског и гинеколошког вјештачења, извршеног од стране вјештака др Љ. С.-П., специјалисте гинекологије и акушерства и др Ж.К., специјалисте судске медицине, по којима не постоје медицинска могућност да се, гинеколошким или било каквим другим медицинским прегледом, након оволике временске дистанце, елаборира постојање или непостојање аналног, односно оралног полног контакта, те да су, прегледом вањских и унутрашњих полних органа оштећене (еластичност, дјелимични расцјеп химена, постојање хименалних каранкула), са великим степеном сигурности утврдили да је са оштећеном остварен неки облик вагиналног сексуалног контакта, те да се оштећена не може са потпуном сигурношћу описати као „virgo intacta“ у пуном значењу тог термина.

Са истим степеном пажње, дакле, савјесно и у складу са одредбом члана 295. став 2. ЗКП РС, првостепени суд је оцијенио исказ оптуженог, који негира било какав физички контакт са оштећеном, а цјелокупну одбрану, у вези предметног догађаја, повезује са вербалним конфликтом који је имао са мајком оштећене у вези пријаве рада пилане „на црно“, коју је држао отац оштећене и новчаног дуга према њему за вријеме рада те пилане, те пријетњама које му је оштећена, том приликом упутила.

Међутим, садржај цјелокупне доказне грађе изведене током главног претреса, према правилном образложењу и закључку побијане пресуде, исказ оптуженог карактерише неприхватљивим, јер формирање неистините приче о сексуалном злостављању дјетета, било да то потиче од саме оштећене, као жртве или њене мајке, која је за дјело сазнала тек 2016. године, након што се оштећена повјерила С.Т. и С.Б., у конкретном случају, нема подлогу у изведеним доказима, већ напротив, одражава заинтересованост за кажњавање извршиоца таквог дјела, специфичног по заштитном објекту полног интегритета.

Слиједом наведеног, правилном анализом и оцјеном спроведених доказа, појединачно и у међусобној повезаности, на начин како то прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, првостепени суд је правилно утврдио све одлучне чињенице и извео правилан закључак да је оптужени починио радње, на начин како је то описано у изреци побијане пресуде, које су правилно квалификоване

као продужено кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. КЗ РС.

Ради тога су без основа жалбени приговори, којима се оспорава правилност оцјене доказа и тиме правилност чињеничне основе побијане пресуде. Како се жалбени приговори из основа повреде Кривичног закона, заснивају на приговорима чињеничног карактера, тврдњом да је првостепени суд, у поступку оцјене доказа, поступио супротно принципу „in dubio pro reo“, то ни ти приговори, нису основани.

Овај суд је испитао побијану пресуду у одлуци о кривичној санкцији, налазећи да нису основани жалбени приговори, којима се оспорава правилност и законитост побијане пресуде и у овом дијелу.

У поступку одмјеравања казне, првостепени суд је правилно утврдио све олакшавајуће и отежавајуће околности које су од утицаја за висину казне, прописаних у одредби члана 37. став 1. КЗ РС, и дао им правилан значај. О свим тим околностима, па и онима који се наглашавају у жалби, а односе се на протек времена од извршења дјела и здравствено стање оптуженог, дати су детаљно и ваљано образложени разлози у њиховој међусобној оцјени и повезаности (страна 19 и 20). Дакле, и са аспекта индивидуализације казне и сврхе кажњавања из одредбе члана 28. КЗ РС.

Цијенећи законом прописану казну за кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. КЗ РС (казна затвора најмање 5 година), за које је оптужени оглашен кривим побијаном пресудом, без основа су жалбени приговори којима се оспорава правилност и законитост побијане пресуде у овом дијелу.

Изречена казна затвора у трајању од 12 (дванаест) година, правилно је одмјерена, обзиром на бројне отежавајуће околности образложене у побијаној пресуди, и то да се ради о продуженом кривичном дјелу, са више различитих облика полних радњи и обљубе, извршених у континуитету и дужем временском периоду од осам година, у којима је оптужени исказао упорност, али и безобзирност, јер је, као сродник оштећене, злоупотребио то својство и блискост са њом, те имајући у виду врло ниску старосну доб оштећене у времену почетка предузимања тих радњи против полног интегритета, која са тог аспекта превазилази битне елементе предметног кривичног дјела.

Цијенећи наведено, овај суд налази да изречена казна затвора, представља потребну мјеру казне ради остварења сврхе кажњавања из одредбе члана 28. КЗ РС, у њеном генералном и специјалном облику.

Из наведених разлога и примјеном одредбе члана 327. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић